

РАДОВА РАДА

Тижневий уряд переїхав на 1917 рік.

№	№	№	№	№	№	№	№	№
9 м.к.	8 м.к.	7 м.к.	6 м.к.	5 м.к.	4 м.к.	3 м.к.	2 м.к.	1 м.к.
-	-	-	-	-	-	-	840 р.	5-25 р.

Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 30 коп. (при зміні доводиться прикладати стару адресу).
На поштових автором рукописів належить прикладати марку, також на авторські відомості. Ім'я автора відомості друкуватися не будуть.

Адреса редакції в конторі:
У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА, 22.
Телефон редакції 64-30. Почт. скринька № 373.
ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА.
Виходить щодня, окрім понеділків і днів після великих свят.

Ціна друкованої копії:

№ 17 сторінки:
За 1 редак. в 1 місяць 10, 40 коп.
за кожний рік.
Середня ціна за кожну копію за місяць 1 руб. 10 коп. в 1 рік, 1 руб. 10 коп. в 1 рік.

Новітня відплата від 18-6 год. 189.

Ціна окремого 20 п.
№ у Києві
В провінції і 20 п.
на вокзалах

ТРОЦЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ. УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕАТР.

Сьогодні, 11-го листопада: **ОГНІ ІВАНОВОЇ НОЧІ**, дра. на 4 д. Зудермана, перекл. Н. Грінченко.
12-го: **ЗАЧАРОВАНЕ КОЛО**, казка на 5 дій Риделя. — 13-го: **САВА ЧАЛИЙ**, історична трагедія на 5 д. Карпенка-Карого. — 14-го: **ВІЙ**, опера-феєрія на 4 д. Кропивницького.

Олександр, ул. № 12. **2-й ГОРОДСЬКИЙ ТЕАТР** Олександр, ул. № 12.
Український театр під орудою М. Садовського.

Сьогодні, 11-го листопада: **ПРО ЩО ТИРСА ШЕЛЕСТИЛА**, трагедія на 5 дій.
12-го: **ЗАЧАРОВАНЕ КОЛО**, казка на 5 дій Риделя. — 13-го: **САВА ЧАЛИЙ**, історична трагедія на 5 д. Карпенка-Карого. — 14-го: **ВІЙ**, опера-феєрія на 4 д. Кропивницького.

Сьогодні, 11 листопада: **ВЕЛИКА ВИСТАВА**. Бенефіс коміків Лепом і Ніно. Участь бере відомий артист П. ДОНСЬКИЙ з таємничою собакою і хлопчиком XX віку. — Завтра 2 вистави: ранком о 1 год. і о 8 1/2 год. веч.
ЦИРК А. КІССО МІНОЛАВІВСЬКА, 7. Готується бенефіс директора цирку А. КІССО.

Київська Виборча Округа

Кандидатський список № 13.
української партії соціалістично-федералістичної та Трудової Народно-Соціалістичної Партії.

1. Зарудний О. С. Бувший міністр юстиції.
2. Туган-Барановський М. І. Генеральний Секретарь фінансових справ.
3. Брайсон Л. М. Член Ради Роб. Деп.
4. Сфреноз С. О. український письменник, голова Ц. Ком. партії укр. с.-федер.
5. Саліковський О. Ф. Комісар Київщини, письменник.
6. Кистар Ю. П. присяжний адвокат.
7. Куріленко П. І. Гром. діяч в Стародубі.
8. Лотоцький О. Г. Генеральний писарь, письменник.
9. Нарцис М. П.
10. Стебницький П. Я. Комісар в справах України в Петрограді.
11. Бутузів В. Н. робітник.
12. Ніновський А. В. тов. голови Центр. Ради, редактор.
13. Зубченко Г. Л.
14. Кушнір М. О. Член Центр. Ради, чл. Центр. К. партії С.-Фед.
15. Смицький В. Д.
16. Прокопюк В. Я. Член Київської Зем. Упр. письменник.
17. Якимовський М. М. інженер.
18. Лосський К. В. Директор біженецького відділу при Гов. Секр.
19. Дарєвський А. С.
20. Русова С. Ф. письменниця, діячка народної освіти.
21. Присяжний І. Б.
22. Стариченко-Чернявська Л. М. письменниця.

Український народ

Український народ домагається права самому рішити про свою долю. І коли центральні державні хотіли би анулювати це право, український народ, який сотні літ борювався проти насильства царського режиму в Росії, так само рішучо буде боротися всіма силами проти польського режиму під опхою австрійських чи німецьких царів.

Небезпека Галичини.

Ми вже писали про те, що з приходом в Галичину австрійського уряду український народ подав у не менше таке становище, ніж був під час російської окупації. Австрійські власті почали мститися над нещасним народом, заводячи терор і позбавляючи народ можливості подати свій голос в справі автономії Галичини. Докладне висвітлення становить дає стаття Б. Левинського в американській газеті „Робочий Народ“.

Польське королівство та Україна.

Будуючи польську державу німецькі правителі уперто не признають границь майбутнього Польського Королівства. Але декрет німецького уряду та об'єднання всієї Галичини в автономний польський край виразно говорить про погрозу цілості українських земель. Політика німецьких правителів збудила до активного протесту парламентських українських діячів та примусила їх одверто заявити про свою політичну свідомість з центром українського руху, з Києвом.

Український парламентський рух

на чолі якого стоїть тепер д-р Євген Петрушевич заявив такий протест проти прилучення українських земель до Польського Королівства та польської автономії Галичини: „Теперішній коронний край Галичина є штучно утвореною адміністративною одиницею, що суперечить історичним і національним правам. На підставі патенту в жовтні 1860 р. і патенту в лютому 1861 р. історичне українське королівство Галичина і Володимирське случено в великим князівством Краківським і князівствами Освенцімським і Загорським в одну конституційну одиницю. Цю злуку український народ вважає завжди неправим насильством над народом. Супроти невиправних історичних подій заступники українського народу владуть спеціально вагу на незаперечені права Галичини і Володимирі; вони домагаються відбудовання українських територій в конституційну одиницю в межах держави якої цілості і урочисті протестують проти наміру держати далі насильно українські території з польськими в однім конституційнім союзі, або наділяти його окремою автономією.“

2. Заступники українського народу

протестують проти прилучення хоч би найменшої частини українських землі Холмщини, Підлясся і Волині до польського королівства, і вважають кожне зусилля в тім напрямі насильством над живим організмом українського народу, порушенням його історичних прав і зущаванням над принципом самовизначення народу.

3. Заступники українців в Австрії

витають як найсерйозніше змагання українців в Росії в цілі забезпечення прав конституційного самовизначення і заявляють, що вони в Австрії також не перестануть боротися, доки великий український народ не одстане своїх повних прав на всіх своїх землях. Становить цілого українського народу в цілі справі є зовсім згідне і ясне. Воно звучить коротко. Український народ протиставляє вській злучі українських земель з Польщею, без огляду на те, чи вона буде самостійним польським королівством, чи австрійською провінцією, чи автономною Галичиною. Український народ домагається злучити всіх українських земель в одну цілість.

Та це тільки одна сторона медалі.

Погляньмо на другу. Вона не менше страшна від першої. Віденська Arbeiter Zeitung з дня 29 липня подіє знамениту статтю з приводу австро-німецького наступу, якої головні думки передає „Діло“ (ч. 177) в ступній статті п. з. „Не вист ти“!

Ось вона:

„Що раз більше землі відбивають наші війська, есабаром росіяне зовсім кинуть Галичину (й Буковину а поліцейські думи вже даються до тих метод, які доси завжди супротивляли кожний похід наших військ. Ніхто не досліджував, що втерпіла людиність, ніхто не старався направити лихо, яке наволила воєнна неволя, зате крім переглядових комісій пускано на людиність армію шпіцілів, або „зрадників“ ловили, ловили в найповнішим значінням того слова, а услужні донощики з передразненою увагою або й з свідомою злобою знаходилися завжди. І чого то вже не приймалося за доказ правди!“

Дійшло до того, що багато людей

втікало—не із страху перед росіянами, а із страху перед поворотом австрійців. Тепер увільнено місцевості, які один, два або й три роки були під російським правлінням. У тім часі мусіли-ж люди якось жити—селане управляти своє поле, купець торгувати, а всі входить в зносини з властями. Заключено неодиго подружжя. Нуджа загнала не одну людину в службу або проституцію. Три роки—довгий час, а життя домагається своєї прав. Коли селянинові раз у раз говорено: „Глади, дідич угіт, його поле, його корови твої!“ І коли він бачив, що плив місяць за місяцем а австрійські власті не вертали, то він мусів схитнутися що до права і закону. Можна все те назад привертати, але карати за це селянина не вільно...“

Всі ті панове, що розпанавались

в дешевій патріотизмі і в котрих уміщення заняті області викликає кривавий шал, повинні би собі уявити те примусове положення, в яким живе людиність занятих областей. Але також власті повинні освідомити собі свою відповідальність. „Державо не може виставити собі гіршого свідчення убожества, як тоді, коли признає, що не має довіряти до своїх горожан“.

Тут уривається стаття—далі сконфіскував її польський цензор.

Але й наведеного досить, щоб зрозуміти, про що ходить. Мареву шибениць з початку війни 1914 і 1915 років стало знов перенесено українським населенням занятих до тепер Росією українських областей! Чи дійсно шлахи подібного наступу австро-німецьких військ були знов значені алейми шибениць, цього поки що не можемо сказувати. Що обаво перед ними була загальною, про се можна найкраще вносити, що Українська Парламентарна Репрезентація була приневолена вислати 25 липня телеграму до цисаря Карла I, що був тоді на фронті, з проською, що б на східно-галицьких територіях, відісланних для Австрії в теперішнім австро-німецьким наступі шлахи населення, щоб не зміняти там української адміністрації і укр. мови заведеної на початку російської революції, таї щоб на тих просторах урядували тільки урядники української народності.

Віденське Коресп. Бюро оголошує

тільки 8 серпня відповідь цисаря, яку він приказав дати на просьбу українських послів. В сім відповіді говориться, що цисар зараз на початку наступу приказав військам відноситися з значильною до населення. Він заборядив теж, що задуї смерті в занятих областях на підставі воєнного права без судового переслухання не сміють бути виконувані; що в будучности всі полеві засуди смерті

Здається
ВЕЛИКЕ, ЯСНЕ У МАЛО-ПІДВАЛІ
ПОМЕШКАННЯ
здатне для фабрик, механічних майстерень, друкарні і т. п.
ВЕЛИКА ВАСИЛЬКІВСЬКА, 70-72,
проти Олександрівського парку.
Запитати управ. будинком або домовл.
Телеф. 45-25. 4-382-2

Паперу
кілька пудів (старі шлагбаумні квитки) продамо.
Технічний відділ Управи, Рейтарська вулиця. 1-385

Київ, 11 листопада 1917 року.

Замірення. Під гвалт переможців і стогін подоланих у хатній війні на „братовбивчому фронті“ знов зродилась думка про замірення на всіх інших фронтах і припинення тієї війни, що четвертий рік шаткує людські тіла та руйнує не тільки здобутки людської праці, але й саму основу її — культуру вселюдську. Час наче б то вибрано психологічно не зовсім оправданий, але фактично справа дійсно невідкладна, неминуха. Болшевицьке повстання, що розвалило цілком усю державу, на фронті одбилося фатально. День-у-день доходить звістка буквально крики розпачу: починається голод, росте й шириться обурення на тил, захопленій братовбивчою боротьбою, і забутий у галасі її фронт може от-от рушити назад—з усіма жажливими наслідками такого безладного походу. Війна, очевидно, вже неможлива, кожний зайвий день приносить нову небезпеку й побільшує її до ваги справжньої катастрофи. В такий час непризнані „народні комісари“ болшевицького правительств становлять знов справу про замірення на чергу дня.

Війну треба припинити. Ми це не переставали проказувати, скільки дозволяли російські обставини, з перших же днів її, застерігаючи російське громадянство перед тим військовим запалом, якому воно нерозважно піддалося, та вказуючи на марнотратне розтринькування життя народнього, добра і праці. Звичайно-самотній голос українського громадянства був во-істину гласом волюючого в пустині, і поді йшли своїм ходом, аж поки дій-

шли вже до останньої межі—повного розвалу й катастрофічного безладдя.

Але бувши прихильниками негайного замірення на всіх фронтах, а насамперед на братовбивчому, ми не маємо права заплічувати очей і на ті труднощі, які виникають спеціально для даного моменту. Фактично в Росії нема тепер правительств. „Народні комісари“, не вважаючи на всю пуху їхню, ніхто не визнає за правительств і серйозно говорити з ними ніхто їй буде. Ні вороги, ні спільники не підуть на умови з узурпаторами, що держаться тільки безоглядним терором і кожної днини можуть коміть головою звалитися у ту безодню, яку своїми вчинками викопали. Це очевидно й самі „комісари“ добре пам'ять, бо свою дуту „повновласть“ на замірення ніби віддають головному командующому над військом—хай мовлять, він розпочинає, а ми за його спиною сховаємось. Маневр не дуже хитрий і, як бачимо, наперед за суджений на нещасливий кінець.

Отже, щоб довести справу до вишого кінця, треба насамперед створити дійсно правосильну, для всіх можливу й признану власть, бо тільки така власть, знов це кажемо, може взяти на себе тяжке й відповідальне перед грядущими віками завдання ліквідації нещасної війни. Кружляють думки й про інший спосіб ліквідації—це щоб не тільки ініціативу, а й переведення її взяли на себе тимчасові правительств тих частин Росії, що так правительств вже мають, то б то України, південно-східного Союзу та Кавказу. На нашу думку, це було б і з погляду федеративного принципу, і з чисто практичних міркувань занадто небезпечним учинком. Справа війни та замірення в федеративних державах належить спільному федеративному правительству, — це аксіома федеративного ладу й нове життя не годиться б починати з потопання цього основного закону спільних стосунків. Ще більшу має вагу практична сторона справи. Зважаючи на катастрофічне становище фронтів й тилу, замірення може переводитись тільки в тяжких умовах для Росії. Брати на себе всю відповідальність за них перед істо-

Помішник присяжного адвоката Самійла Максимовича Підгірського затверджено на посаді Овруцького повітового комісара.

вних служити не можу і покину посаду. Глине та дорога справа, вотреу я почав налагодувати.

Присяга Українській Республіці

Вінницька земська управа та губернський комісар Поділья телеграфно запитували Генерального Секретаріату про те, кому тепер повинні присягати волостні земські управи, — російському Правительству, чи Центральній Раді.

Генеральний Секретаріат відповів, що на Україні тепер всі повинні присягати Народній Українській Республіці.

В справі виборів до європейських Установчих Зборів.

Виборче бюро при секретарстві внутрішніх справ, розіслав всім окремим комісам по виборах („Оквирборам“) таку телеграму:

„Генеральне секретарство внутрішніх справ приймаючи на увагу сучасний стан підготовки до Установчих Зборів на підставі телеграфних звідомлень „Оквирборів“ України, а також звістки про призначення європейським комітетом по виборах своєї роботи, ухвалило:

- 1) вибори до Установчих Зборів на території України мусять одбутись обов'язково;
2) на час припинення функціонування „Всевиборів“ права і обов'язки їх на території України переходять до компетенції Виборчого Бюро при генеральному секретарстві внутрішніх справ („Генсеквирборів“), до якого і мають звертатися „Оквирбори“ всіх дев'яти губерній України;
3) вибори мусять одбутись на всій території Української Народньої Республіки ні в якій разі не пізній термін складання Установчих Зборів, тобто не пізніше двадцять сьомого листопада;
4) в тих виборчих округах, де вибори можуть відбутись в строк двадцятього по чотирнадцяте, повинні обов'язково відбутись в цей строк;
5) в округах де „Оквирбори“ з участю представників спієсів по деталічному обміркованню визнако буде, що вибори в строк через технічні умови відбутись не можуть, вони повинні відбутись в строк двадцять шостою по двадцять восьмого цього листопада.

Про свою постанову „Оквирбори“ мають негайно по телеграфу повідомити Виборче Бюро.

Становище виселенців-українців.

До генерального секретарства внутрішніх справ надходять заяви про становище виселенців, оселених в центральних і східних губерніях Московщини. Становище виселенців дуже погіршало, бо виселенці організації припинили видання паївків, селяне відмовляють в помешканні, з нестачі хліба і краю панує голод, холод та хвороби. Виселенці в великому числі просяться на Україну, і Генеральним Секретаріатом задоволено вже чимало прохань. Так, на Полтавщину уже переведено більше 300 родин виселенців з Холмщини.

Приказ С. Петлюри українському військові.

З приводу „приказа № 14, виданого київським революційним комітетом в справі обрання військової старшини генеральний військовий секретар С. Петлюра видав до українського війська і з окрема до київської залози такого приказу:

„На українських військових з'їздах виразно зазначено бажання українського воєнства завести в своїй рідній краю порядок і не допустити його до беззаконств та руйнування; це бажання твердо висловлено в постановках з'їздів, особливо третього.

В наслідок останніх подій вся влада перейшла до Центральної Ради Української Народної Республіки та її Генерального Секретаріату — революційного органу українського воєнства, селянства та робітництва — вище військового начальства призначається тепер нею з людей, які відповідали б народним бажанням і могли б бути заступниками народних інтересів. Вони призначають молодших начальників, начальників гарнізонів та інших і слідкують за їх діяльністю.

Тому кожне усунення з посади військового начальства самими воєнками буде вважатись самочинністю, яка веде країну до беззаконств, ворожа Українській Республіці і через те ні в якому разі недопустима.

Кожн хто якийсь військовий начальник покажеться негодним, то належить подавати, зазначивши факти, заяву до вищого належного начальства, яке повинно негайно розібрати справу і вжити відповідних заходів. В і ж самочинні усунення з посад начальників будуть вважатись анархічними і, як порушувачі інтереси Народної Української Республіки, припиняться.

Організування військового секретарства.

При Генеральному Військовому Комітеті утворено комісію для організування генерального секретарства військових справ. Комісія приступила уже до праці і тепер закінчує вироблення проекта головного військового штаба. Комісія складається з голови С. Петлюри та членів — полк. Остафієва, полк. Пилькевича, капітана

авархія, а за нею — не менш кривавої і огришної реакції. От куди веде пролетаріат його сьогоднішній ватажок, і треба зрозуміти, що Ленін не всемогутній чарівник, байдужий шукарь, який не жаліє а ні честі, а ні життя пролетаріату.

Робітники повинні не дозволити авантюристам і божевільцям скидати на голову пролетаріату гакетні безглузді і криваві злочинства, за які буде розплачувався не Ленін, а сам пролетаріат.

Чи пам'ятає російська демократія — за панування яких ідей вона боролась з демократизмом монархії? Чи вважає вона себе здібною і нині продовжити цю боротьбу?

Чи пам'ятає вона, що коли жандарми Романових кидали в тюрми і на каторгу її ідейних ватажків — вона називала цю боротьбу підлогою? Чим же відрізняється відношення Леніна до воли слова від такого самого відношення Століциних, — Плева і інших півлюдців?

Чи не така сама Ленінська влада хапає і тягне до тюрми воіх, хто не згодується з ними, як це робила влада Романових?

Чому Вернадський, Коновалов і інші члени коаліційного уряду сидять у кріпости, хіба вони більш в чомусь злочинні за своїх товаришів, визволених Леніним?

Єдиною чесною відповіддю на ці питання повинна бути негайна вимога виволити міністрів і інших безневинно заарештованих, а також відновити волю волю слова у всій її повноті.

Потім розумні елементи демократії, повинні зробити дальші висновки повинні вирішити чи по дорозі їм з змовцями і анархістами нечаївського вразку.

В Генеральному Секретаріаті.

Справа замирення і Секретаріат.

В зв'язку з заходами большевицького правительтва щодо замирення і з тим непорозумінням, що виникло між большевицьким правительством та верховним головнокомандуючим ген. Духонієм, Генеральний Секретаріат мав на аді ввечері 9 і вдень 10 листопада. Секретаріат ввєє час має зносини з ставкою Духонія по безперервному телеграфному дри-тові.

В своїх засіданнях Генеральний Секретаріат прийняв в цій справі певні постанови, котрі докладно ще не відомі. Вагазі Секретаріат радить ген. Духонію утримуватись від переговорів з ворогами, і хіба в тім разі, коли виявиться, що війська на фронті зовсім не можна буде утримати, то щоб Духоній, в порозумінні з представниками союзних держав, зробив перемірю з ворогами.

Крім того Секретаріат веде переговори з загальноармійським комітетом при ставці верховного головнокомандуючого.

З цих переговорів виникає думка, що загальноармійський комітет, разом з правительством — українським, доносним, кубанським та казаським, а також головним виконавчим комітетом залізничників („Вікжель“) та іншими європейськими організаціями, повинні розпочати формування нового соціалістичного федерального Правительства, яке візьме справу замирення в свої руки.

Є звістка, що ген. Духоній рішуче відмовився передати посаду верховного головнокомандуючого прап. Криленков, як того домагається „совіт народних комиссаров“, аж до сформування нового Правительства.

Стосунки з Каледіном.

Голова Генерального Секретаріату послав голові доносного правительтва генералові Каледінові таку телеграму:

„З Катеринослава телеграфують, що по приказу штаба Донецького війська козаче військо захопило станції Катеринодарської залізнички, де вона проходить через Донецький вугляний район. Такі вчинки козачого війська непокоять служачих Катеринодарської залізнички і заважають їм в цій небезпечній для Росії час провадити свою працю, що відбулось уже шкідливо на добуткові та вивозові вугля з Донецького району. Головний дорожній комітет вимагає во ім'я рятунку держави негайно вжити заходів, щоб вивести козаче військо зо смуги землі Катеринодарської залізнички.

З свого боку прошу ради поратунку краю вжити потрібних заходів.“

На цю телеграму начальним штабу Каледіна полковник Бабин відповів В. Винниченкові такою телеграмою:

„На Гашу телеграму військовий отаман приказав повідомити, що охорона всх залізнички області, це наша справа, і вжити заходи охоронують порядок, зовсім не заважаючи праці залізничного організму, а тільки допомагають їй.“

Большевики в Вінниці.

Подільський губернський комісар Степура надіслав до секретарства внутрішніх справ таку телеграму:

„Голова Ради * * * солка тільки що повідомив мене, що поручик Зубрілін, присланий князь для боротьби з українизацією полка, зібрав вче, на як му обирають в комісар в при начальницького гарнізона та при губернськом комісаріаті.

Я, яко заступник губернського комісара, обраний соціалістичними партіями, Поділля і затвержений Генеральним Секретаріатом, ніякого догляду над своєю діяльністю, при Генеральному Секретаріаті, не присвячую. Салдати-українці * * * полка обурені цим насхоком большевизму. Прошу негайно розпорядження.

Можли о, що служачі комісаріата застрайкують, коли нашоком зроблено буде насильство, і губернія позбудеться двоюкої організованої власти. Заявляю, що при таких обста-

Економічні нариси.

(Далі).

В бурій вугіл на Україні зустрічається в де-кількох місцях, головне на Київщині (Звенигородський та Чигиринський повіти), на Херсонщині (коло Єлисавети), Вознесенська та Нової Праги) та на Волині (г. Кременець).

Український бурій вугіль належить до „земляних“ бурих вуглів та часто-густо має вкрупління лігнітів чорно-бурого коліру, які залишили характерну структуру рослинного походження.

Всі відомі гнізда бурого вугля є остатками рослинного походження і поміщаються в басейнах, в яких збиралася вода. В цих басейнах проходив процес збільшення, зросту, роспаду і осаду рослинного матеріалу. Тому то всі відомі гнізда бурого вугля не мають характеру шарової послідовності, як це звикли ми помічати на шарах кам'яного вугля; вони лиш заповнюють нерівности дна того басейна, в якому вони полягали з початку процесса.

Що до здібностей оцих бурих вуглей, то вона дуже схожа з здібністю Саксонського вугля. Основна маса оцього „земляного“ бурого вугля є аморфна від білого-жовтого до темно-бурого коліру. Вогкість свіжого бурого вугля вельми значна — 40—50%; вохкий — він трохи темніший ніж сухий. Елементарний склад цих вуглей:

Table with 2 columns: Component and Percentage. Components include Вугля, Водорода, Кисеня та азота, Золи. Percentages range from 50.5% to 27.0%.

Коли бурій вугіль лежить довго

на повітрі він розсипається у порошок. Як його скласти у великі купи — він може лежати довго; але при сьому здібний до самозвогорання.

Один пуд бурого вугля випорує 2,5 — 2,65 пуда води, Один пуд дров випорує 3,4 — 3,5

Один пуд кам'яного вугля випорує 7,2

Бурій вугіль дуже добре прасується; брикети бурого вугля витримують довгий транспорт і уявляють з себе прекрасне хатне паливо.

Перші практичні заходи що до використання місцевих бурих вуглей відносяться до 1871 року, коли вперше почали здобувати бурій вугіль коло с. Журавки чигиринського повіту Київської губ. з доручення тр. А. Бобринського для потреб Капітоновського цукроварного заводу.

Журавська шахта працювала 7 років, видала 18.118.000 пудів бурого вугля. Шар вугля, якого толща в 7—9 арш., полягає на глибині 12 сажнів в силучих пісках. Тому здобування вугля утруднене. Теплодібність цього вугля 3800—4540 калорій. Запас вугля коло 94 мільонів пудів.

Екатеринопольська копальня (Звенигородський повіт Київськ. губ.) працювала протягом 1871—1897 року і видала 10.300.000 пуд. вугля для потреб Ольховецького цукроварного заводу.

Цікаво, що в овражку коло хатки лісника в північній частині цієї дачи є виходи шару бурого вугля. Мені довелося самому бачити цей шар бурого вугля. Мій власний дослід показав, що цей вугіль має 53% воли та

8,5—10% золи. Теплодібність його — 4800—5000 калорій (воздушно сухого). Запас вугля в нетрах Катеринопольської казенної дачі коло 4 мільонів пудів. На жаль останні спроби здобування вугля, які розпочалися в 1915—16 роках з ініціативи Ольховецького та Шполянського цукроварних заводів, ні до чого не привели. Чи то був брак ініціативи, чи йому не сприяли сучасні умовини, чи тому причиною був брак відповідних робітників — фаховців, але... ще недавно до нас дійшла чутка, що нова спроба здобути там вугіль знову кінчалася невдачно і справу залишено на підлозі. Оця шахта була заложена коло с. Єрок Звенигородського повіту, на селянських полях.

Гнізда бурого вугля на Звенигородщині були знайдені коло сел: Гончарихи Шостакови, Новоселці, Єрок, Залізнички, Скаватки, Юрочки, Чичеркизовки, Шестеринець, Почапинець, Будищ та інших. Але... всі ці бурій вуглі мають дуже забгато золи, висотки 30—40 і до технічних завдань — не підходять.

На Волині бурій вугіль залігав товстим шаром у горі Кулічівці коло г. Кременця. Розробка кременецького вугля розпочалася в 1894 році і припинилася в 1898 році. За цей час було здобуто лиш 100.000 пудів вугля.

Здобування вугля тут дуже легке, просто штовпаними. Але... вугіль кепський; має 30—33% золи, та 4—5% сірки. Зато килість його величезна, не менш як 1.500.000.000 пудів.

Очевидячки кепський бурій вугіль — є для майбутнього. Коли кінчиться оця війна, можна буде поставити збогатітельний завод, який буде одсортирувати псту породу (золку) від вугілля, та брикетну фабрику. Позаяк паливне питання для України завжди буде гостре і чим далі тим гостріш, останній проект треба прийняти до уваги! В околицях г. Кременця шари бурого вугля зустрічаються ще в декількох місцях. Коло с. Заліськ площі, під якою залігав шар бурого вугля, простягає на 3 кв. версти.

В літературі є вказівки що і в Дубенському повіті, коло с. Дерманя в 8 верстах від ст. Озернян в ярах було знайдено виходи бурого вугля, який добре горів.

В Овруцькому повіті коло с. Збронок в яру „Яр—Ковтун“ теж знайдено було бурій вугіль. Але всі ці знаходки — наврайд чи матимуть яку небудь технічну вартість!

Більшу цінність має бурій вугіль, який залігав на Херсонщині коло Єлисавети.

Коло с. Катериновки в 15 верстах від Єлисавету по розвідкам інженера Ловинського на глибині 4—10 сажнів залігав могутій шар бурого вугля, товщина якого у середньому 5 сажнів.

Весною сього року, з ініціативи технічного відділу київського краєвого упновозаженного по паливу, та завдяки енергійним заходам проф. І. Ганіцького, „Особое Совѣщаніє“ по паливу асигнувало 250.000 карб. на розробку бурих вуглей коло с. Катериновки. Було закладено кілька шурфів, знайдено вугіль, але... кепський. Килість золи — 37—40%.

Є певна надія, що трохи далі, коло ст. „Плетений Ташлик“ (Херсон-

щина) знайдено буде добрий, бурій вугіль, де і мають на думці розроблять його в найбільшій часі.

В літературі є ще вказівки, що могутній шар бурого вугля залігав в околицях с. Балашевки (в 3-х верстах від Єлисавету) м. Машуріна, коло Нової Праги, то ще в де-кількох інших місцях. Щоб оцінити його вартість потрібні ще досліди.

Нарешті декілько слів про метод розробки буровугільного шару. Особливості українських бурих вуглів — що вони залігають між „пливунами“, себто між шарами почвы, яка пропускає воду. Принайміні зверху вугляного шару майже завжди присутній оцей пливун. Тому то, при розробці потрібні будуть сильні помпи, та і робота дуже дорога.

Система розробок бурих вуглей сильно одрізняється від системи розробок кам'яного вугля в Донецькій околиці. Розробки ведуться „многосахтною“ системою, — столбовою виробкою з обваленням стелі. Тому то прийматися за розробку цього вугля треба уміючи, щоб не спаскудити діло з самого початку, як це вже було не один раз. Гарний початок — половина діла.

З огляду на сучасну велику потребу в паливі, нехай оцей невеликий нарис нагадає тим, кому треба, про те — що кожне багатство, яке матір-природа заховала в нетрах землі, повинно бути використано на добро рідному народові!

І. Чолівський.

(Далі буде).

ВОСЬМА РАДА

урядом негайно перемир'я для заклян... Зараз, коли радянська влада перемогла в усіх найважливіших пунктах країни...

цеї відповіді рада народних комісарів рпшила скінчити Духоніна, а головним начальником назначила прапорщика Криленка...

З Росією або без неї. ПЕТРОГРАД, 10. Хоч, більшовицький уряд не визнається ні однією державою...

Союзними й большевими. ПЕТРОГРАД, 10. Союзницькі дипломатичні круги промовчують про мирну декларацію Троцького...

Союзницька преса про переворот. ПАРИЖ, 30. Мирна програма большевців викликала обурення...

Українське питання. ХАРЬКІВ, 9. Харківські тавак інтелігентські товариства; медичне товариство, представники міста й інші громадські інституції...

Постанова матросів чорноморців. ОДЕСА, 10. Зібрання матросів українців військових кораблів одеського рейду ухвалило таку резолюцію: „Крейсер „Пам'ять Меркурія“ перебув до Одеси для встановлення ладу..."

Большевики в московському банку. МОСКВА, 10. Московські большевики захопили контору державного банку, в якому крім великих запасів папірних грошей є на півтора мільярда золота.

ектові Леніна будуть вносити на підставі тієї революційної совісті. Родзянко й Алексеев на Доні. ПЕТРОГРАД, 9 (через Москву). У Новоочераську прибули до військового атамана Каледіна Родзянко та ген. Алексеев.

Позиція Румунії. ОДЕСА, 10. Незважаючи на категоричне спростовання ставки румунського фронту, позиція Румунії хвилює широкі кола.

Америка і Росія. МОСКВА, 10. З Лондону телеграфують з Вашингтону сповіщають, що американський уряд заборонив вивозити до Росії усіякі продукти і знаряддя, аж поки не вясниться становище в Росії.

Англійсько-російська умова. ЛОНДОН, 4. Газета повідомляє, що російський уряд 24 жовтня 1918 р. вважав неможливим англійський торговельний договір з 12 січня 1859 р. Це виникає з умови, які вихилили війну й вимагає перегляду існуючих торговельних договорів.

Західний фронт. Д. АРМІЯ, 10. На французькому фронті англійці почали наступати між Аррасом та Сен-Кантеном. При допомозі пашпирних автомобілів англійці зломали німецький опір та в багатьох місцях прорвали лінію фортифікацій.

На італійському фронті. Д. АРМІЯ, 10. Між Бренто й Півале йде уперті бій. Німці хотять примусити італійську армію очистити лінію р. Півале. Всі атаки німців італійці відірали. В окрузі Мелетти італійці переходили в контратаку взявши більш 300 бранців.

Присуд в справі про вбивство мн. Сангушка. ОЛАВУТА, 10. Закінчився розгляд справи про вбивство мн. Сангушка. Обвинувачених у вбивстві унт.-оф. Мамонина—засуджено на 10 років до каторги, а саєдота Зановина на 8 років до каторги.

Суд Леніна. ПЕТРОГРАД, 10. Ленін готує декрета про скасування судових установ і про заснування нового суду з виборчих судьями.

Всякі звістки. Втікачі муться померти з голоду. В місті Великі Луки, Псковської губ., розкрито ого-ощення, що по республіканському військовому владі й губернського комісара, втікачам з 25-го жовтня ц. р. не видають карточки на харчові продукти.

Росії, наближується до свого кінця. На переведення перепису Тимчасовим Урядом було асигновано 21,500,000 карб. Данні перепису необхідні для майбутньої земельної реформи. Для детального обмірковування результатів перепису на першочисло жовтня призначений був статистичний з'їзд.

Після того, як ви надрукували мого листа (23 жовтня) з метою по-знайомити тих піонерів національної свідомості, котрі підуть на села, з долею, яка їм там, я вважаю своїм обов'язком доповідати його.

В більшій частині випадків причиною закриття підприємств з'являється відсутність сир'я, матеріалу й палива. Земельний перепис. Земельний перепис, що проходить зараз по всій

Росії, наближується до свого кінця. На переведення перепису Тимчасовим Урядом було асигновано 21,500,000 карб. Данні перепису необхідні для майбутньої земельної реформи. Для детального обмірковування результатів перепису на першочисло жовтня призначений був статистичний з'їзд.

Лист з приводу статті „Драма інтелігенції“. Вельмишановний п. Редактор! Після того, як ви надрукували мого листа (23 жовтня) з метою по-знайомити тих піонерів національної свідомості, котрі підуть на села, з долею, яка їм там, я вважаю своїм обов'язком доповідати його.

Тут той й розвідився всім. Народ захлинувся: „он до чого це веде!.. А ми темні... Як то легко темного чоловіка одурити!.. Організуватися і учитися!.. В одне вирвалося з усіх грудзей... Учте нас, давайте світло, рятуйте од темряви!.. Тепер де був крик покриджених людей, котрі вигадали до болю відчувати весь жах темряви і інстинктивно простягли руки до школи, як до матері, шукаючи порятунку. Зараз же звалюся „селянський спіжок“ курс для дорослих, зібравши гроші на бібліотеку, зробили постанову, щоби в двохкласовій школі було не три учители, а чотири, дали на це кошти. Селяне одсахнувшись од тих проповідників і всі пішли за нами. Правда таки не змогла вряду. Це видно добре зрозуміли проповідні. Одного вечора на зібранні громади несподівано з'явився один з них (той що нас судив) і прилюдно заявив, що з цього часу він іде з народом і всі сили оддасть на користь громади. Щоб доказати це на ділі, він просить дозволити йому похити по селах агітувати за список кандидатів № 1 в установчі збори, виставлений українськими партіями од Поділля, а для того, щоб ніхто не був в сумніві що до його щирости, вирядити з ним такого чоловіка, якому громада вірять.

Лист до редакції. В. П. Редактор. Буде ласкаві помістити в Вашій газеті спростовання такого змісту. В першому числі газети „Козацька Душка“ в статті „Як подавати го

Лист до редакції. В. П. Редактор. Буде ласкаві помістити в Вашій газеті спростовання такого змісту. В першому числі газети „Козацька Душка“ в статті „Як подавати го

Великий театр мініятюр (бувний театр ВЕРГОНІ-ФУНДУЛІВЬСЬКА 5. Складовий 11-й поверх, з серпня 1919 року) 1) РОМАНІО АБЕРЧЕНКА: „ДУША ОБЩЕСТВА“ 2) ГІБЕРТА-КОЛІЦКА: „ЛЮБОВЬ ІТАЛЬЯНКИ“ 3) ВЕСЕЛІ ПІСНІ ПАРИЖА — ЕМІЛ БОРЕЛО А. М. НОВАСІНСЬКИЙ — віртуоз на барабанах. Місяць номерований. Квитки продаються ці. 11 до 2 год. з вел. 5 год. у вівторок, 14-го жовтня. Бенефіс с. М. ДОЛІНСЬКОЇ. Друга арія Аки. Т.-за. Петре Барський у Київ.

дос" було надруковано, щоб кожний виборець писав на своїй картці № 3 по підписано-західному фронту. Між тим для голосовання будуть видані не картки, а списки і кожній виборець має покласти в конверт той список, за котрий він хоче голосувати.

Секретарь виборчої комісії Української Військової Ради Пів.-Західного фронту.

Література, наука. Нові книжки. Сборник народних пісень (Великорусських і Малорусських) для дитячого или женского хора з аккомпаніментом фортепіано. Сост. В. Ступницький. Видання Товариства (на Харківщині) Земства. Власність автора. Вовчанськ 1916, 24 IV, сторінок 54, вел. 8°, ціна 1 р. 20 к.

Театр і музика. Лист до редакції. Високошановний Добр. Пане Редактор! Дирекція „Большого театра Мніа-тор“ в особі П. М. Милорадовича і К. М. Максиміна, ідучи на зустріч роботі „Молодого Українського Театру“ дає в розпорядження нашого Товариства, на в-чірні години кожної п'ятниці помешкання свого театру.

Поручили Роговському. Друкуючи оповідання С. Васильченка „Чорні макі“ редакція зовсім не мала на меті викликати наших воєнків до бранства. Художній твір дає об'єктивний образ кожного явища, отже С. Васильченко змальовує психологію юрби, яка в бранстві бачить як хоче бачити для себе вихід з пекла війни, засяяного чорними маками крові. Діло читача приставити чи не приставити до бачення героїв оповідання. Інша річ публіцистика, яка провадить певну думку і оцінює події з погляду тих чи інших цілей партії, групи, органу преси тощо. Письменики-белетристи не може виступати на допомогани читача з поясненнями до свого твору, бо не знає чого він робить критиком, тлумачем свого власного твору, що по суті художньої творчости недопустимо.

Редактор Андрій Ніковський. Видає Товариство п. д. м. літератури, науки і митці.

Друкуючи оповідання С. Васильченка „Чорні макі“ редакція зовсім не мала на меті викликати наших воєнків до бранства. Художній твір дає об'єктивний образ кожного явища, отже С. Васильченко змальовує психологію юрби, яка в бранстві бачить як хоче бачити для себе вихід з пекла війни, засяяного чорними маками крові. Діло читача приставити чи не приставити до бачення героїв оповідання. Інша річ публіцистика, яка провадить певну думку і оцінює події з погляду тих чи інших цілей партії, групи, органу преси тощо. Письменики-белетристи не може виступати на допомогани читача з поясненнями до свого твору, бо не знає чого він робить критиком, тлумачем свого власного твору, що по суті художньої творчости недопустимо.

Українець шукає посади писаря або штовдолова листоного Кривого „Нова Рада“ для Мал. го. 3-0297-1. Здається кімнати спок. мешк. № 1. Волов. 95 2. 2-0299-1. Кравчиня шук. п. а. ц. ш. ді. до верх. п. л. л. Ж. Князівська 1. п. 4. Мельниченко. 2-0298-1. Вийшло з друку 1 і 2 число газети „Конфедерат“ орган Україн. Соц.- революційної Виходить двічі на тиждень за московським і українським календарем. Періодичність: 3 м.-3 р. 50; м.-1 р. 20 коп. окрем. 25-15 коп. Адреса Київ, Педагогічний музей 6-005-1

Великий театр мініятюр (бувний театр ВЕРГОНІ-ФУНДУЛІВЬСЬКА 5. Складовий 11-й поверх, з серпня 1919 року) 1) РОМАНІО АБЕРЧЕНКА: „ДУША ОБЩЕСТВА“ 2) ГІБЕРТА-КОЛІЦКА: „ЛЮБОВЬ ІТАЛЬЯНКИ“ 3) ВЕСЕЛІ ПІСНІ ПАРИЖА — ЕМІЛ БОРЕЛО А. М. НОВАСІНСЬКИЙ — віртуоз на барабанах. Місяць номерований. Квитки продаються ці. 11 до 2 год. з вел. 5 год. у вівторок, 14-го жовтня. Бенефіс с. М. ДОЛІНСЬКОЇ. Друга арія Аки. Т.-за. Петре Барський у Київ.